

Agnieszka Metelska, Zbigniew Cichoń

Nowe książki

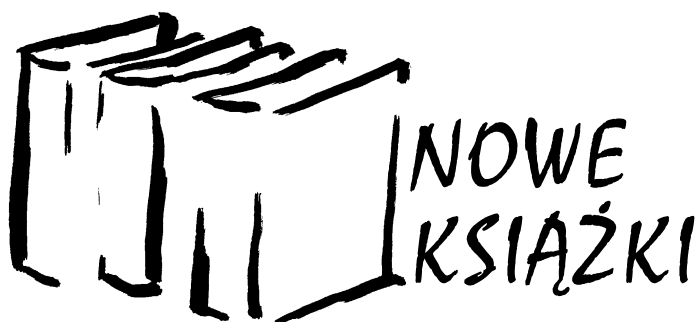
Palestra 49/9-10(561-562), 205-210

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

UKAZAŁY SIĘ:

Joanna Piórkowska-Flieger

Falsz dokumentu w polskim prawie karnym

Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

Opracowanie obejmuje swoim zakresem falsz materialny dokumentu (art. 270 § 1 k.k.), bezprawne wypełnienie blankietu (art. 270 § 2 k.k.), falsz intelektualny bezpośredni (art. 271 k.k.) i falsz intelektualny pośredni (art. 272 k.k.). Przedstawiono również zagadnienia związane z użyciem fałszywego dokumentu (art. 270 § 1 i 2 k.k., art. 273 k.k.). Falsz dokumentu należy do tej kategorii czynów zabronionych, których karalność nie budzi żadnych wątpliwości. Dokument odgrywa bowiem ogromną rolę w każdej dziedzinie prawa, wpływa na jego przejrzystość. W doktrynie podnosi się, że istotą dokumentu jest ucieleśnienie zawartego w nim oświadczenia o znaczeniu prawnym. Szczególną kategorią dokumentów są dokumenty procesowe: czynność niezapisana jest dla procesu prawie bez znaczenia. W ostatnich latach nastąpił wzrost przestępczości skierowanej przeciwko dokumentom, co stanowi wyzwanie dla organów wymiaru sprawiedliwości i specjalistów z dziedziny kryminalistyki. Zwiększa się bowiem liczba dokumentów występujących w obrocie, łatwy jest dostęp do urządzeń, które używane są przy sporządzaniu dokumentów, jak np. komputery, drukarki, skanery itp. W uzupełnieniu autorka przedstawia uwagi dotyczące odpowiedzialności za tego typu czyny zabronione w kodeksach karnych innych krajów: niemieckim, austriackim, szwajcarskim, francuskim i włoskim.

Opr. Aleksander Oleszko

Księgi wieczyste i hipoteka. Zbiór przepisów

Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

Książka przeznaczona jest dla wszystkich odpowiedzialnych za właściwą rejestrację nieruchomości w ewidencji gruntów i budynków, ustalenie stanu prawnego nieruchomości oraz na potrzeby dopłat bezpośrednich dla rolników korzystających z funduszy struktural-

nych Unii Europejskiej. Zbiór przepisów odnoszących się do ksiąg wieczystych i hipotek obejmuje aktualne teksty ustaw oraz przepisów wykonawczych dotyczących tej problematyki. W zakresie ksiąg wieczystych uregulowania wskazują na ustrój tych ksiąg, postępowanie wieczystoksięgowe prowadzone w systemie tradycyjnym (dotychczasowym) ksiąg wieczystych oraz elektronicznych urzędzeń rejestracji nieruchomości w ramach kompetencji sądów.

Iwona Karasek

***Zabezpieczenia wierzytelności na zbiorze rzeczy
lub praw o zmiennym składzie. Zagadnienia konstrukcyjne***

Polsko-Niemieckie Centrum Prawa Bankowego UJ –
Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

Gospodarka w krajach rozwiniętych opiera się w znacznej mierze na kredycie: w postaci finansowej lub towarowej. Jednakże kredyt w większości przypadków można uzyskać tylko za zabezpieczeniem. Wraz ze wzrostem w obrocie wolumenu i wartości ruchomości – rola ustanawianych zabezpieczeń ciągle rośnie. Jednocześnie przedsiębiorcy najczęściej nie dysponują zbędnymi w prowadzeniu ich działalności gospodarczej dobrami ruchomymi, które mogłyby być oferowane jako przedmiot tradycyjnych zabezpieczeń, związanych z ich wydaniem wierzycielowi. Od początku XX w. nastąpił w europejskich systemach prawnych gwałtowny rozwój wszelkich form zabezpieczeń nieposesoryjnych. W polskiej literaturze prawniczej sporo miejsca poświęcono zabezpieczeniom o stałym (niezmiennym) przedmiocie. Zabezpieczenie na rzeczy wyłącza jednak po stronie dłużnika uprawnienie do jej dalszego zbycia, bądź zbycie rzeczy może nastąpić jedynie wraz z trwającym nadal na niej obciążeniem. Ekonomicznie racjonalne jest więc ustanawianie takich zabezpieczeń na dobrach, które nie muszą być zbywane i przerabiane w toku gospodarczej działalności. Autorka omawia kilka rodzajów zabezpieczeń płynnych, m.in. przewłaszczenie na zabezpieczenie zbioru rzeczy i praw o zmiennym składzie, cesja globalna na zabezpieczenie, zastaw rejestrowy na zbiorze o zmiennym składzie. Pracę poświęcono analizie prawnej zabezpieczeń płynnych na wszystkich etapach ich istnienia – począwszy od ustanowienia aż do wygaśnięcia. Książka przeznaczona jest dla prawników, jak również bezpośrednich uczestników obrotu gospodarczego, rozważających skorzystanie lub też korzystających już z tego rodzaju zabezpieczeń.

Elżbieta Kremer

***Odpowiedzialność za zobowiązania związane z prowadzeniem
gospodarstwa rolnego***

Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

Temat opracowania jest nowy i oryginalny; dotyczy bardzo istotnej kwestii związanej z realizacją zobowiązań pieniężnych licznej, wielomilionowej grupy gospodarstw rolnych. Przedstawiono problematykę odpowiedzialności osoby fizycznej prowadzącej gospodarstwo rolne za zobowiązania związane z jego prowadzeniem. Chodzi o zobowiązania zarówno o charakterze cywilnoprawnym, jak i publicznoprawnym. Przedmiotem rozważań

jest także sytuacja osoby prowadzącej gospodarstwo rolne w postępowaniu podejmowanym przez wierzycieli w celu uregulowania należności. Autorka nie tylko dokonuje analizy prawnej poszczególnych rozwiązań, ale przede wszystkim próbuje ustalić, czy na bazie tych rozwiązań można sformułować generalną zasadę, bądź też wskazać charakterystyczne cechy dotyczące odpowiedzialności za zobowiązania związane z gospodarką rolną. Istotny element pracy stanowią wnioski i uwagi *de lege ferenda*, a także wskazanie zagadnień, które w przyszłych regulacjach dotyczących odpowiedzialności za zobowiązania związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego nie powinny być pominięte.

Zdzisław Marek

Wybrane problemy opiniowania sądowo-lekarskiego

Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

Reformując szkolnictwo wyższe w monarchii Habsburgów w roku 1804 powołano katedry medycyny sądowej w Wiedniu i Krakowie. Autor jest emerytowanym kierownikiem Katedry Medycyny Sądowej Collegium Medicum UJ, placówki o dwustuletniej tradycji. Książka adresowana jest do prawników i lekarzy, niewątpliwie przydatna dla praktyki procesowej i eksperckiej. W podręczniku poruszono szczegóły oraz imponderabilia opiniowania na użytek wymiaru sprawiedliwości. Nie tylko prawnicy i medycy sądowi, ale także biegli innych specjalności oraz pracownicy ubezpieczeniowi znajdują w niej cenne wskazówki do zarządzania ekspertyzy, wyboru jej metod, zasad opracowywania i wartościowania. Opisa- no przypadki, które – wg ponad 40-letniego doświadczenia autora jako biegłego – występowały najczęściej lub sprawiały największe trudności biegłym oraz sądom. Aktualnym tematem w naszym wymiarze sprawiedliwości jest narastająca liczba roszczeń o odszkodowania za doznane krzywdy, jak też oskarżeń lekarzy o błąd medyczny. W konkluzji autor zwraca uwagę na paradoks pewnego obniżania się pozycji medycyny sądowej – w czasie widocznego rozwoju medycyny ogólnej, możliwości aparaturowych, postępu technicznego i diagnostyki. Być może ten postęp sprawił, że zdaje się spadać znaczenie medyków sądowych jako głównych opiniodawców. Ponadto zbyt mała liczba dobrze wykształconych biegłych, w stosunku do potrzeb, powoduje, że coraz powszechniej ekspertyzy sądowo-lekarskie wykonują osoby (instytucje) niemające stosownego przygotowania.

Beata Burian

Pierwszeństwo nabycia nieruchomości

Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

W książce opisano, uporządkowano i przeanalizowano całość problematyki związanej z przewidzianym w ustawie o gospodarce nieruchomościami pierwszeństwem w nabywaniu nieruchomości skarbowych i samorządowych. Odnoszącym się zatem do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Własność publiczna jest zaś takim rodzajem majątku, który ma służyć zaspokajaniu potrzeb społecznych, a także zapewnić realizację zadań publicznych. Z tych powodów na osoby uczestniczące w zarządzie ww. nieruchomościami przepisy nakładają obowiązek podejmowania działań zgodnych z zasadami prawidłowej gospodarki (art. 12 ustawy o gospodarce nieru-

chomościami) i zachowania szczególnej staranności w wykonywaniu zarządu, zgodnie z przeznaczeniem mienia i jego ochroną (art. 50 ustawy o samorządzie gminnym, art. 50 ustawy o samorządzie powiatowym) – przy jednoczesnym uwzględnianiu zasad współżycia społecznego i społeczno-gospodarczego przeznaczenia tych nieruchomości (art. 140 k.c.). Instytucja pierwszeństwa nabycia nieruchomości skarbowych lub samorządowych jest bardzo daleko idącą ingerencją ustawodawcy. W istocie oznacza bowiem poważne ograniczenie właściciela w swobodnym dysponowaniu należącym do niego prawem, zwłaszcza w wyborze nabywcy i trybu ustalenia ceny. W omawianym opracowaniu instytucję pierwszeństwa przedstawiono poprzez prezentację kryjących się pod tym zbiorczym hasłem konstrukcji oraz sposobu realizacji – wraz z ukazaniem konsekwencji jej naruszenia.

Katarzyna Małysa

Nowe regulacje procesu inwestycyjno-budowlanego

Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

Regulacja procesu inwestycyjno-budowlanego stanowi przykład ingerencji administracji publicznej w sferę praw jednostki. Prawo budowlane, rozumiane jako zbiór aktów prawnych normujących przedmiotową problematykę, ma charakter reglamentacyjny. W ramach ochrony interesu publicznego ma stanowić instrument zapewnienia ładu i porządku w budownictwie. Stosunki prawne powstałe w wyniku tych decyzji posiadają cechy stosunków administracyjno-prawnych. Proces ten realizują organy administracji publicznej w drodze wydawania decyzji administracyjnych. Dynamika zmian w tym zakresie wymaga pogłębionej analizy prawnej. W opracowaniu uwzględniono najświeższe zmiany przepisów regulujących przebieg procesu inwestycyjno-budowlanego. Wskazać należy na ustawę z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; ustawę z 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych ustaw; ustawę z 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane. Z uwagi na obszerność zagadnienia temat opracowania został ograniczony do przedstawienia procesu prowadzonego zgodnie z przepisami. W rezultacie charakterystyce zostały poddane jedynie decyzje i postanowienia wydawane w prawidłowo przebiegającym procesie inwestycyjno-budowlanym. Wyłączono natomiast tematykę tzw. samowoli budowlanej.

Dobrosława Szumiło-Kulczycka

Prawo administracyjno-karne

Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2004

Książka poświęcona jest problematyce kar pieniężnych, opłat sankcyjnych oraz innych finansowych środków represyjnych stosowanych przez organy administracji na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Ewolucja prawa, zwłaszcza w końcu lat 90., spowodowała, że środki te coraz liczniej pojawiają się w ustawodawstwie, łącznie występując już w ponad 40 ustawach regulujących różne dziedziny życia, takie np. jak prawo telekomunikacyjne, prawo energetyczne, prawo atomowe, ustawa o cenach, ustawa o transporcie drogowym, ustawa o podpisie elektronicznym i inne. Kontrowersyjny charakter omawianej formy odpowiedzialności znalazł już stosunkowo szerokie odbicie w orzecznictwie Trybunału

Konstytucyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. Jednocześnie mieszany, porządkowo-przymusowy charakter tych środków wywoływać musi pytanie o miejsce ich klasyfikowania w systemie prawnym. W udzieleniu odpowiedzi na to pytanie może pomóc analiza prawnoporównawcza w oparciu o pokrewne systemy prawa oraz analiza stanowiska organów UE i organów Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w przedmiocie charakteru prawnego środków tego rodzaju i reguł procesowych wymaganych w toku ich stosowania.

Opracowała: *Agnieszka Metelska*

Frederic Sudre

Droit europeen et international des droits de l'homme

wyd. 6, 2003, Presses Universitaires de France

Frederic Sudre, profesor Uniwersytetu w Montpellier zajmujący się od wielu lat problematyką praw człowieka w swym szóstym już wydaniu, stanowiącym kontynuację pierwszego wydania z 1989 r., opracowania „Prawo europejskie i międzynarodowe prawa człowieka” skupia się na prawach człowieka i ich ochronie w aspekcie europejskim i pozaeuropejskim. Przedmiotem analizy autora jest system ochrony praw człowieka ustanowiony w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, Unii Europejskiej uznającej EKPCZ za prawo podstawowe wiążące ją (aspekt europejski) jak i Amerykańskiej oraz Afrykańskiej Konwencji Praw Człowieka, a także w ramach Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ z 1966 r.

Autor analizuje trzy generacje praw człowieka poczynając od praw politycznych i obywatelskich, a kończąc na socjalnych.

Dla praktyków najciekawsze są te partie opracowania, które traktują o orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu, Amerykańskiego Trybunału Praw Człowieka, a także Komitetu Praw Człowieka przy ONZ w Genewie działającego na podstawie Międzynarodowego Paktu Praw Politycznych i Obywatelskich. Ciekawe są porównania tego orzecznictwa i mogą być inspirujące dla adwokatów przy prowadzeniu spraw nie tylko w kraju, ale przede wszystkim przed Trybunałami w Strasburgu czy Luksemburgu.

Frederic Sudre przedstawia w sposób bardzo przejrzysty nawet skomplikowane zagadnienia, językiem precyzyjnym, ale i zarazem prostym, tak iż nawet dla obcokrajowca, dla którego język francuski nie jest językiem macierzystym, jest to opracowanie łatwo dostępne i przyjemne w czytaniu. Nie bez znaczenia jest też przedstawienie genezy praw człowieka i umieszczenie ich w kontekście świata wartości i polityki.

Reasumując, dzieło profesora Sudre jest cennym uzupełnieniem dotychczasowych polskojęzycznych opracowań, które są najczęściej europocentryczne i skupione na analizie stanu zastanego regulacji dot. praw człowieka. Zwłaszcza usiłując wytyczyć nowe ścieżki interpretacji zastanego prawa lub zrozumieć ich ewolucję, warto sięgnąć do tego liczącego blisko 700 stron dzieła. Szkoda tylko, że w obszernym indeksie cytowanych orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka brak tych dotyczących Polski.

Opracował: *Zbigniew Cichoń*

POLECAMY:

LexPolonica

Rodzina profesjonalnych programów prawniczych

Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2004

Aktualizacja co miesiąc na CD, co tydzień w internecie, codziennie w serwisie Najnowsze Dokumenty. LexPolonica to system informacji prawnej z bogatym zbiorem profesjonalnych komentarzy i glos na CD-ROM-ach lub on-line. Programy prawnicze adresowane są do licznej rzeszy użytkowników: od kancelarii adwokackich, radcowskich, notarialnych – aż po instytucje państwowe i samorządowe, sądy, organy skarbowe, instytucje ubezpieczeniowe, banki czy przedsiębiorstwa. Wydawnictwo oferuje LexPolonica Legislacja (wyłącznie legislacja), LexPolonica Prima (baza rozszerzona o orzecznictwo, wzory umów i pism). Najbardziej rozbudowaną wersją jest program LexPolonica Maxima (system informacji prawnej z komentarzami i glosami) – zdobywca Grand Prix Komputer Expo 2004. Jego użytkownicy mają jednocześnie dostęp do internetowej wersji pn. LexPolonica Maxima Online, która aktualizowana jest najszybciej. Omawiany program obejmuje cały system prawa polskiego, wprowadzenia i komentarze wybitnych polskich prawników, a także glosy i komentarze.

Opracowała: *Agnieszka Metelska*